

Maestrul Viorel Munteanu, un apostol al celor inefabile

Îmi este greu să vorbesc despre o personalitate atât de complexă – cu rod atât de bogat în cultura românească – precum cea a maestrului Viorel Munteanu. Am conștiința că sunt mulți alții care-l cunosc mult mai bine decât mine, care l-au studiat, audiat, care i-au urmărit cariera și pot vorbi ore în șir despre inepuizabilele fațete ale creației sale. Și totuși, cred că puțină lume vede în maestrul Viorel Munteanu un apostol, un misionar.

Acum o săptămână, Iașul a găzduit, mai ales prin neobosita râvnă a doamnei profesor Maria Georgeta Popescu, ediția XXI a Colocviului Național de Muzicologie. Un spațiu generos în cadrul acestei prestigioase manifestări culturale a fost dedicat maestrului Viorel Munteanu, care va împlini anul acesta, pe 2 mai, trei sferturi de veac de la naștere. Nu puteam să lipsesc de la acest eveniment, având în vedere dragostea, prețuirea și recunoștința pe care le port celui care a fost redactor de emisiuni muzicale radio, profesor, rector, dar care este și va rămâne compozitorul ce a făcut să vibreze pe scenele lumii telurice adieri ale folclorului românesc

străpunse de profunzimiile cele de Sus ale cântului bizantin.

Îmi este greu să vorbesc despre o personalitate atât de complexă – cu rod atât de bogat în cultura românească – precum cea a maestrului Viorel Munteanu. Am conștiința că sunt mulți alții care-l cunosc mult mai bine decât mine, care l-au studiat, audiat, care i-au urmărit cariera și pot vorbi ore în șir despre inepuizabilele fațete ale creației sale. Și totuși, cred că puțină lume vede în maestrul Viorel Munteanu un apostol, un misionar. Îmi aduc aminte și acum momentul în care, așa zice la „ceas de taină” – căci tainic a lucrat harul începând din acel moment –, Părintele Mitropolit Teofan discuta pentru prima dată cu maestrul Viorel Munteanu despre posibilitatea dedicării unui oratoriu Sfintei Cuvioase Parascheva. Nu am văzut pe chipul maestrului tresăltând orgoliul compozitorului – măgulit că tocmai lui i se încredințează o astfel de sfântă lucrare, nici nu am sesizat stăpânirea de sine a unei personalități conștiente de propria-i valoare, ci doar efuziunea și entuziasmul copilului ce vede deschizându-i-se o poartă spre un tărâm al minunilor. Am avut neagrăita onoare de a fi atunci singurul martor la momentul care consfințea, cumva, contribuția domniei sale în domeniul muzicii sacre. Era totodată o dovadă de încredere, un „cec în alb” acordat de arhipăstor unuia dintre cei mai devotați mireni – drept dovadă fiind și „Crucea Moldavă”, cea mai înaltă distincție a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, pe care o primise cu puțin timp înainte, chiar în acel an, 2014.

Dar era mai mult decât atât în chemarea de a scrie un oratoriu. Era pecetluirea apostoliei sale în patria muzicii, într-o cele inefabile. Așa cum, odinioară, apostolii Mântuitorului Hristos au primit fiecare câte un spațiu în care să propovăduiască Evanghelia, așa cum, de-a lungul secolelor, până în zilele noastre, cei mai râvnitori în credință au primit chemarea de a sluji lui Dumnezeu în diferite zone geografice sau în varii domenii de activitate, tot așa maestrul Viorel Munteanu i s-a încredințat scena ca spațiu misionar și melosul ca mijloc de propovăduire a Cuvântului Celui mai presus de cuvinte.

Orice compozitor, indiferent de cât de erudit sau de experimentat ar fi, are nevoie de inspirație. Iar când la mijloc este o lucrare muzicală despre o sfântă atât de cunoscută și de iubită de Dumnezeu și de oameni precum Cuvioasa Maica noastră Parascheva – „cea mult folositoare”, inspirația nu poate fi decât de la Duhul Sfânt. Dar cum să agonisești harul, dacă nu în deplină smerenie? Această calitate a fost esențială și l-a ajutat pe maestrul Viorel Munteanu să înceapă și să ducă la bun sfârșit oratoriul. Mi-l amintesc mergând la Catedrala din Iași, rugându-se și poposind îndelung în preajma raclei cu sfintele moaște, căutând să intre în duhul pelerinilor și să-și înscrie inima tot mai temeinic pe traseul pelerinajului către cele

dumnezeiești. Cu multă noblețe a cooptat, în timp, pe cei care puteau susține proiectul, fie pe scenă, fie în afara ei. Am observat atunci la maestrul Viorel Munteanu că are darul de a oferi celorlalți, cu multă generozitate, din harul cu care este înzestrat, dar și cu atâta delicatețe - încât să crezi că ești mai mult decât subiectul unei părtașii conjuncturale, ci chiar că ești împreună creator cu domnia sa.

În momentul în care oratoriul - intitulat „Chemări spre mântuire” - s-a conturat ca libret, ca abordare muzicală, ca structură, am rămas uimit: din punct de vedere teologic, totul era perfect coerent, într-o sinteză a întregii gândiri soteriologice. Așa cum spuneam și la momentul premierei din 16 octombrie 2017, oratoriul compozitorului Viorel Munteanu ilustrează, în chip simbolic, întreaga istorie a mântuirii omului. Cele cinci tablouri ne poartă ca-ntr-un pelerinaj de la statutul de „străini și locuitori vremelnici” la cel de „împreună cetățeni cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu” (cf. Efeseni 2, 19).

În sfera creației umane, între pământ și Cer legătura nu o pot face în chip desăvârșit decât trei lucruri: cuvântul care teologhisește (rugăciunea), metafora poetică și melosul inefabil. De-a lungul întregii sale creații - nu doar prin oratoriul dedicat Sfintei Parascheva, maestrul Viorel Munteanu a știut să împingă mereu și mereu muzica spre cea mai înaltă chemare a sa: aceea de a aprinde în inima omului dorul înflăcărat după Dumnezeu. Și ce poate fi mai nobil, mai înălțător, decât să primești darul de a fi „alăută binecuvântătoare a Duhului Sfânt”?

Maestre, trebuie să vă mărturisesc că îmi este dor de acele momente în care ne întâlneam și-mi povesteai atât de însuflețit despre încredințările primite cu privire la momentele oratoriului, la „curgerea” lui. Deși, în ecuație, teoretic eu eram teologul care trebuia să vă ghidez, practic nu făceam decât să tot confirm - recunosc, cu o crescândă uimire! - că ceea ce vi se descoperea avea substanță și o desăvârșită coerență teologică. Mulțumesc Domnului că mi-a dăruit șansa de a vă fi alături în astfel de momente scrise cu litere de foc în cultura muzicală, dar și în istoria mântuirii (adică a re-creării) omului. Le port în inimă ca pe un odor de mare preț, mă hrănesc din amintirea lor, le las să mă inspire și să mă încurajeze când mă poticnesc eu însumi pe cărările inspirației. Pragul celor 75 de ani să consemneze tinerețea nepieritoare a celor ce se străduiesc mereu să „lărgească și mai mult inima” (cf. II Corinteni 6, 11) ca, prin darul Domnului nostru Iisus Hristos, să faceți din scenă strană la ceas de vecernie, iar din notele muzicale - prescuri binecuvântate în pelerinaj spre Jertfelnicul cel străjuit de vocile îngerilor fără de odihnă slavoslovind.

<https://doxologia.ro/maestrul-viorel-munteanu-un-apostol-al-celor-inefabile>